

Mål 3129-16

Yttrande över Cementas anslutningsöverklagande. Aktilaga 3.

Liberalerna i Skövde yrkar att Mark- och miljööverdomstolen (MÖD) inte förordnar att tillståndet i dess helhet får tas i anspråk utan hinder av att domen inte vunnit laga kraft.

Några synpunkter på Cementas argument i aktbilagan 3:

På sidan 3 säger Cementa att ”Olägenheterna för Cementa, och för samhället, av att det överklagade tillståndet inte kan tas i anspråk fullt ut är väsentliga”. Vilka väsentliga olägenheter det är för samhället är svårt att förstå. Cementa bör åläggas att definiera vad de menar med begreppet samhälle. För samhället Skövde är det en väsentlig olägenhet om inte kalkstensbrytningen upphör. För vår livsmiljö, natur, kulturhistoria, besöksnäring och för vår stads utveckling är det nödvändigt och dags för ett slut på brytning av kalksten i Skövde. Några olägenheter för samhället i övrigt existerar inte. Götaland kan precis som Svealand och Norrland få sitt behov av cement tillgodosett från Slite med fartyg till HeidelbergCements depåhamnar i Götaland. Produktionen av cement i Slite räcker flera gånger om för att tillgodose Götalands behov. Enligt Heidelbergcement är detta miljömässigt att föredra.

Vidare på sidan 3 kan man läsa: ”Den första brytningsetappen kommer att innebära ytterst begränsad påverkan på lokala naturvärden”. Den första brytningsetappen kommer att innebära att hela utökningsområdet inhägnas, Billingeleden får ny sträckning liksom Hållsdammsbäcken och Brandstorpsvägen, den urgamla pilgrimsleden, stängs av. Detta är knappast en begränsad påverkan.

Vidare påstår Cementa att utökningsområdet huvudsakligen består av åkermark med låga naturvärden. Det är inte ett stycke åkermark vi vill bevara, det är en centrumnära, naturskön, oersättlig del av Skövde. Det är unika naturvärden som

kommer att försvinna för all framtid. Det är det enda naturområdet på gångavstånd från centrala Skövde.

På sidan 4 påstår Cementa också att ”kärnvärdena för de motstående riksintressena inte skadas av den tillståndsgivna verksamheten”. Detta är fel. Riksintressena för friluftsliv och naturmiljövård inte bara skadas av kalkstensbrytningen i Våmbdalen och upp på Billingslutningen. De raderas ut för all framtid. Kalkstensbrytningen kommer att radera ut kulturvärdena i Våmbdalen, Skövdes historia, för all framtid. (Se Västergötlands museums Kulturhistoriska förstudie). Billings friluftsområde, som ligger inom influensområdet till det nya brottet, har 800 000 besök varje år. Nu planeras en fortsatt utveckling av friluftsområdet i storleksordningen 150 miljoner. Det ska bli Södra och Västra Götalands största friluftsområde. Planerna för detta finns i handlingar hos MÖD. Riksintressena för naturvård och friluftsliv kommer i högsta grad att påverkas av utökad kalkstensbrytning.

Cementa säger på samma sida att ”det är uppenbart att riksintresset för mineral går förlorat om de motstående intressena får företräde”. Kriterierna för riksintresse för mineralbrytning ändrades den 22 juni 2015. Kriterierna att fyndigheten ska ha en från försörjningsberedskapssynpunkt stor betydelse för landet och ska ha betydelse för landets försörjning i ett avspärrningsläge är borttagna i de nya kriterierna. Punkt 1 i de nya kriterierna lyder: ”Ämnet eller materialet har stor betydelse för samhällets behov”. SGU skriver att

”...detta innebär att ämnet eller materialet ska ha en stor betydelse för samhällets behov på ett nationellt plan eller vara av sådan särskild regional betydelse att det får anses vara av stor betydelse på ett nationellt plan. Tidsaspekten är på längre sikt vilket innebär en tidshorisont om 50–100 år.” Cementa bör förklara hur stor betydelse just kalkstenen i Skövde har för samhällets behov och vilket samhälles behov som ska tillgodoses av kalksten från Skövde. Ska kalkstenen i Skövde räcka i 50-100 år? Är det för att HeidelbergCement ska kunna fortsätta exportera 41% av den svenska cementen till Ryssland, USA, de baltiska länderna, Danmark och bidra till att täcka deras samhällsbehov av cement som vi ska bryta kalksten i Skövde?

SGU:s nya kriterier för riksintresse för mineralbrytning finns hos MÖD.

Vi yrkar på att SGU och Naturvårdsverket får i uppdrag att utifrån de nya kriterierna och Miljöbalken 1 kap 1§, 2 kap 6§ och 3 kap 6§ göra en seriös bedömning vilka riksintressen som väger tyngst.

Vi hänvisar också till bilagor (finns hos MÖD) med Länsstyrelsens yttrande och Skövde kommuns tjänstemannayttrande taget av Skövde kommunfullmäktige (KF §80/13 2013-06-07).

Vi delar inte Cementas argument i sin ansökan: ”Cementas uppfattning, baserad på omfattande erfarenhet av täktbrytning, är att det ur störningssynpunkt är svårt hitta bättre platser för en kalkstenstäkt än den aktuella platsen.”

Skövde 2016 08 15

Ulla-Britt Hagström

Ledamot av Kommunstyrelsen